

V Bruseli 11. 6. 2018
COM(2018) 452 final

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE
o súčasnom stave spoločnej rybárskej politiky a konzultáciách týkajúcich sa
rybolovných možností na rok 2019

{SWD(2018) 329 final}

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

O SÚČASNOM STAVE SPOLOČNEJ RYBÁRSKEJ POLITIKY A KONZULTÁCIÁCH TÝKAJÚCICH SA RYBOLOVNÝCH MOŽNOSTÍ NA ROK 2019

1. Úvod

Toto oznámenie poskytuje prehľad o súčasnom stave spoločnej rybárskej politiky (ďalej len „SRP“). Predstavuje posun smerom k F_{MSY} (t. j. k rybolovnej úmrtnosti, ktorá prináša maximálny udržateľný výnos), zmeny v stave populácií, snahy o zvrátenie situácie v Stredozemnom a Čiernom mori, stav flotily EÚ, pokrok, pokiaľ ide o riadenie, postupné zavedenie povinnosti vylodiť úlovky a externý dosah SRP¹. Stanovujú sa v ňom aj zásady určené na podporu návrhov Komisie o rybolovných možnostiach na rok 2019. Členské štáty, poradné rady, zainteresované strany a verejnosť môžu predložiť návrhy k týmto politickým smerom.

V rámci SRP by sa rybolovný tlak na predmetné populácie mal zosúladiť čo najskôr, najneskôr do roku 2020, s cieľom obnoviť a zachovať populácie na úrovniach, ktoré dokážu produkovať maximálny udržateľný výnos (MSY). Dosiahnutie tohto cieľa zároveň prispieje k dosiahnutiu dobrého environmentálneho stavu v európskych moriach do roku 2020² a k minimalizácii negatívneho vplyvu rybolovných činností na morské ekosystémy.

1. POKROK PRI VYKONÁVANÍ SRP

Pri realizácii SRP sa naďalej darí dosahovať významný pokrok:

- **Splnenie cieľa F_{MSY} .** V oblasti ICES³ vykazuje tlak rybolovu celkový klesajúci trend a príslušný ukazovateľ (F/F_{MSY}) sa teraz stabilizoval na úrovni približne 1, čo znamená, že vo všetkých populáciách sa priemerné úrovne využívania blížia k hodnote F_{MSY} . Súbežne sa počet celkových povolených výlovov (TAC)⁴ stanovený v súlade s F_{MSY} ďalej zvýšil v roku 2018 zo 44 na 53, čo predstavuje 69 % celkové povolené výlovy v oblasti ICES posudzované podľa F_{MSY} .
- **Obnova populácií.** V roku 2013 sa biomasa neresiacej sa populácie zvýšila v oblasti ICES a v roku 2016 bola v priemere asi o 39 % vyššia ako v roku 2003, zatiaľ čo sa podiel populácií mimo bezpečných biologických hraníc znížil zo 65 % v roku 2003 na približne 30 % v roku 2016.

¹ Úplné správy o zavedení povinnosti vylodiť úlovky, o rovnováhe medzi rybolovnou kapacitou a rybolovnými možnosťami a o pokroku v súvislosti s F_{MSY} a o stave populácií, ktoré sa vyžadujú podľa článku 15 ods. 14, článku 22 ods. 4 a článku 50 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 z 11. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013), sú zahrnuté v pracovnom dokumente útvarov Komisie pripojenom k tomuto oznámeniu.

² Smernica 2008/56/ES, Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19 – 40.

³ Oblasť FAO 27, t. j. severovýchodný Atlantik a príľahlé moria.

⁴ Celkové povolené výlovy (TAC) alebo rybolovné možnosti sú obmedzenia výlovu vyjadrené v tonách alebo množstvách a sú určené pre väčšinu populácií rýb, ktoré sa komerčne využívajú.

- **Zlepšenie stavu populácií rýb v Stredozemnom a Čiernom mori.** Hoci situácia v Stredozemnom mori a v Čiernom mori je naďalej veľmi znepokojujúca, prijímajú sa významné opatrenia na boj proti nadmernému rybolovu na všetkých úrovniach.
- **Zvyšovanie celkovej sociálno-ekonomickej výkonnosti** Ekonomická výkonnosť flotily EÚ sa naďalej zlepšuje, pričom v roku 2016 dosahovala čistý zisk vo výške 1,3 miliardy EUR.
- **Lepšia rovnováha medzi rybolovnou kapacitou a rybolovnými možnosťami.** Kapacita flotily EÚ naďalej klesala. Teraz je takmer o 20 % nižšia ako kapacitné stropy pre priestornosť a o viac ako 13 % ako kapacitné stropy pre výkon motora.
- **Pokrok v rámci viacročných plánov (VRP).** Po nadobudnutí účinnosti viacročného plánu pre Baltské more⁵ a schválení viacročného plánu pre Severné more⁶ Komisia navrhla dva nové viacročné plány: jeden pre druhy žijúce pri morskom dne v západnej časti Stredozemného mora⁷ a druhý pre druhy žijúce pri morskom dne v západných vodách⁸. Práca pokračuje aj v prípade viacročného plánu pre Jadranské more, ktorý bol navrhnutý minulý rok⁹.
- **Postupné zavedenie povinnosti vylodiť úlovky.** 1. januára 2019 začne platiť povinnosť vylodiť úlovky v prípade všetkých druhov, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia výlovu, pričom v Stredozemnom mori sa bude týkať aj všetkých druhov, na ktoré sa vzťahuje minimálna ochranná referenčná veľkosť. Komisia pracuje spolu s členskými štátmi a zainteresovanými stranami na tom, aby uľahčila úplné vykonávanie povinnosti vylodiť úlovky.
- **Podpora zásad EÚ týkajúcich sa riadenia rybárstva na medzinárodnej úrovni.** EÚ má vedúce postavenie pri presadzovaní a zavádzaní udržateľného rybárstva na medzinárodnej úrovni, ako to dokazuje úspech posledného ročníka konferencie Náš oceán, ktorú usporiadala EÚ.

1.1. Pokrok pri dosahovaní F_{MSY}

Vedecký, technický a hospodársky výbor pre rybárstvo (STECF) vypočítal trendy rybolovného tlaku (F/F_{MSY}) ¹⁰.

Podľa STECF v oblasti ICES neustále klesá rybolovná úmrtnosť a hodnota ukazovateľa sa v roku 2016 blížila k hodnote 1 (v porovnaní s hodnotou 1,5 v roku 2003), čo znamená, že úroveň využívania všetkých populácií sa v priemere blíži F_{MSY} . V Stredozemnom a Čiernom mori trendy vo F/F_{MSY} vykazujú strednú úroveň, ktorá mierne varíruje, pričom sa od roku 2003 do roku 2015 pohybovala okolo hodnoty 2,3 bez klesajúceho trendu.

V oblasti ICES Komisia navrhla na rok 2018 TAC v súlade s úrovňou F_{MSY} alebo mierne pod ňou pre všetkých 76 TAC s odporúčaním týkajúcim sa F_{MSY} . Rada stanovila 53 TAC

⁵ Nariadenie (EÚ) 2016/ zo 6. júla 2016 (Ú. v. EÚ L 191, 15.7.2016, s. 1)

⁶ COM(2016) 493 final – 2016/0238 (COD).

⁷ COM(2018) 115 final – 2018/050 (COD).

⁸ COM(2018) 149 final – 2018/074 (COD).

⁹ COM(2017) 97 final – 2017/043 (COD).

¹⁰ STECF-Adhoc-18 – 01.

v súlade s F_{MSY} : 29 v západných vodách (plus 1 pre hlbokomorské populácie), 17 v Severnom mori a 7 v Baltskom mori.

Z hľadiska objemu:

- V **Baltskom mori** sa TAC stanovili na základe viacročného plánu pre Baltské more. 95 % očakávaných úlovkov pochádza z TAC stanovených v súlade s F_{MSY} a 4% z TAC s preventívnym odporúčaním.
- V **Severnom mori, v Skagerraku a Kattegate** pre populácie posudzované podľa F_{MSY} , ktoré spravuje len EÚ, 99,7 % očakávaných vylodení pochádza z TAC stanovených v súlade s F_{MSY} .
- V prípade populácií posudzovaných podľa F_{MSY} , ktoré spravuje EÚ, tento údaj predstavuje 94 % v severozápadných a 90 % v juhozápadných vodách.

Po prvýkrát sa Rada dohodla aj na trojmesačnom zákaze rybolovu úhora s cieľom chrániť neresiace sa ryby. Okrem toho Komisia a členské štáty prijali politický záväzok posilniť vykonávanie nariadenia o obnove úhora európskeho a zhodnotiť jeho účinnosť¹¹.

V novembri 2016 sa stanovili rybolovné možnosti pre rok 2017 a 2018 týkajúce sa **hlbokomorských populácií**, ktoré tvoria menej ako 1 % všetkých vylodených úlovkov v EÚ. V prípade hlbokomorských populácií sú k dispozícii obmedzené údaje alebo odhady, s výnimkou dlhochvosta tuponosého v severozápadných vodách, pre ktoré boli TAC stanovené na úrovni F_{MSY} .

Pokiaľ ide o populácie, na ktoré sa vzťahujú konzultácie pobrežných štátov, iba 1 z 10 TAC s odporúčaním týkajúcim sa F_{MSY} je v súlade s F_{MSY} , konkrétne ide o atlanticko-škandinávske populácie sled'a atlantického, ktoré z hľadiska objemu predstavujú 4 % vylodených úlovkov v rámci všetkých TAC pobrežných štátov. Dosiahnutie F_{MSY} do roku 2020 pre všetky populácie pobrežných štátov je preto výzvou.

Nadmerný lov v **Stredozemnom mori** sa netýka len 13 % (6 populácií) zo 47 populácií: sultánka nachová v GSA 10 (južné Tyrhénske more), GSA 17-18 (Jadranské more) a GSA 22 (Egejské more); sardela európska v GSA 22 (Egejské more); hlbokomorská kreveta ružová v GSA 9 (Ligúrske a severné Tyrhénske more); a sépia lekárska v GSA 17 (severné Jadranské more). V **Čiernom mori** sa naďalej nadmerne loví 5 zo 6 posudzovaných populácií s výnimkou šprotu. Je zrejmé, že na dosiahnutie cieľa F_{MSY} do roku 2020 v týchto morských oblastiach je potrebné ďalšie úsilie, ako sa uvádza ďalej v bode 2.3.

1.2. Trendy biomasy

STECF vypočítal aj vývoj biomasy neresiacej sa populácie od roku 2003¹².

V oblasti ICES sa biomasa neresiacej sa populácie vo všeobecnosti počas tohto obdobia zvyšuje a v roku 2016 bola v priemere asi o 39 % vyššia ako v roku 2003. Zvyšuje sa aj

¹¹ Nariadenie Rady č. 1100/2007 z 18. septembra 2007 (Ú. v. EÚ L 248, 22.9.2007, s. 17). Plán hodnotenia bol uverejnený v apríli 2018: http://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2018-1986447_sk

¹² STECF-Adhoc-18-01.

percentuálny podiel populácií v rámci bezpečných biologických hraníc. V roku 2018 sa očakáva, že 81 % rybolovných možností sa bude týkať populácií v rámci bezpečných biologických hraníc, 11 % populácií mimo týchto hraníc a 8 % populácií, na ktoré sa vzťahujú preventívne odporúčania, v prípade ktorých nevieme, či sú, alebo nie sú v rámci bezpečných biologických hraníc.

Pokiaľ ide o Stredozemné more a Čierne more, biomasa neresiacej sa populácie sa od roku 2003 v podstate nezmenila. Tieto výsledky však treba brať s rezervou, keďže existuje vysoký stupeň neistoty.

1.3. Osobitné opatrenia pre Stredozemné a Čierne more

Európska komisia podnikla významné kroky na riešenie nadmerného rybolovu v Stredozemnom mori a Čiernom mori, tak na úrovni EÚ, ako aj v spolupráci s medzinárodnými partnermi.

Na **úrovni EÚ** je jednou z priorít Komisie ďalej zosúladiť národné plány riadenia prijaté podľa nariadenia o Stredozemnom mori¹³ so SRP. V roku 2017 bolo päť národných plánov riadenia revidovaných a aktualizovaných v súlade s odporúčaním STECF. Patria medzi ne plány pre rybolov vykonávaný záťahovými sieťami ovládanými z lode, pobrežnými záťahovými sieťami, sieťami typu gangui a malými vakovými sieťami v Chorvátsku, vo Francúzsku, v Grécku a Španielsku. Tento proces sa v roku 2018 urýchlil.

Lepšie presadzovanie a kontrola je prioritou aj v týchto morských oblastiach. V roku 2017 Komisia rozšírila rozsah osobitného kontrolného a inšpekčného programu (SCIP) pre Stredozemné more tak, aby sa týkal aj merlúzy európskej a hlbekomorskej krevety ružovej v Sicílskej úžine¹⁴. Zvýšil sa aj počet spoločných kampaní koordinovaných Európskou agentúrou pre kontrolu rybárstva¹⁵.

O pokroku v súvislosti s viacročnými programami EÚ sa možno dozvedieť viac v oddiele 2.5.1.

Cieľom Komisie **na medzinárodnej úrovni** je pretaviť politické záväzky uvedené vo vyhlásení „Malta MedFish4Ever“¹⁶ do konkrétnych opatrení.

V rámci **Všeobecnej rybárskej komisie pre Stredozemné a Čierne more (GFCM)** sa v roku 2017 odsúhlasili dôležité opatrenia navrhnuté EÚ:

- viacročný plán pre kalkana veľkého v Čiernom mori;
- regionálny akčný plán na boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu (NNN);

¹³ Nariadenie Rady č. 1967/2006 z 21. decembra 2006 ([Ú. v. EÚ L 36, 8.2.2007, s. 6](#)).

¹⁴ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2018/17 z 5. januára 2018 ([Ú. v. EÚ L 4, 9.1.2018, s. 20](#)).

¹⁵ Počnúc 482 inšpekciami v roku 2014 týkajúcimi sa tuniaka modroplutvého až po 2 855 inšpekcií v roku 2017 zameraných na tuniaka modroplutvého, mečiara veľkého, tuniaka dlhoplutvého, malé pelagické druhy v Jadranskom mori a druhy žijúce pri morskom dne v Sicílskej úžine).

¹⁶ Ministerské vyhlásenie Malta MedFish4Ever. Ministerská konferencia o udržateľnosti rybolovu v Stredozemnom mori ([Malta, 30. marca 2017](#)).

- medzinárodný program spoločnej inšpekcie a dozoru mimo vôd patriacich do jurisdikcie Sicílskej úžiny;
- regionálny plán flexibilného riadenia využívania červených koralov v Stredozemnom mori; a
- oblasť obmedzenia rybolovu v oblasti morskej kotliny Jabuka/Pomo v Jadranskom mori.

V roku 2018 bude najdôležitejším medzníkom prijatie **Sofijskej deklarácie** pobrežnými štátmi Čierneho mora ako nadväzujúceho kroku k Bukureštskej deklarácii schválenej v roku 2016. Zároveň sa Komisia bude snažiť dosiahnuť dohodu o regionálnom pláne riadenia rybolovu úhora európskeho a ochranných opatreniach pre druhy rýb žijúce pri morskom dne v strednej a východnej časti Stredozemného mora, hlavné komerčné druhy, ako je rapana oranžová, ako aj malé pelagické druhy v Jadranskom mori, pretože nie je prijatý žiaden viacročný plán EÚ.

Práca EÚ v rámci **Medzinárodnej komisie pre zachovanie atlantických tuniakov (ICCAT)** začala tiež prinášať svoje ovocie: vďaka nahláseným vysokým úrovňam biomasy tuniaka modroplutvého vo východnom Atlantiku a v Stredozemnom mori sa podarilo zvýšiť TAC na roky 2018 – 2020¹⁷ v súlade s vedeckými odporúčaniami. Zároveň sa tak pripravila pôda pre nový riadiaci rámec, ktorý prechádza z plánu obnovy na plán riadenia, vďaka čomu môže pri zachovaní prísnych pravidiel kontroly dôjsť k návratu maloobjemového rybolovu. V prípade stredomorskej populácie mečiar veľkého sa v nedávno prijatých pláne obnovy stanovuje TAC na úrovni 10 500 ton od roku 2017 a lineárne znižovanie o 3 % ročne do roku 2022. V roku 2017 ICCAT tiež prijala zmrazenie rybolovnej kapacity plavidiel, ktoré lovia stredomorskú populáciu tuniaka dlhoplutvého¹⁸.

1.4. Stav flotily EÚ

Kapacita flotily EÚ naďalej klesá. V decembri 2017 bolo v registri flotily EÚ 82 912 plavidiel s celkovou kapacitou 1 487,983 v hrubej priestornosti (GT) a 5 763,933 v kilowattoch (kW). To predstavuje zníženie o 1,45 % oproti minulému roku, pokiaľ ide o počet plavidiel, o 6,54 %, pokiaľ ide o kW a o 9,59 %, pokiaľ ide o hrubú priestornosť (GT). Niektoré segmenty flotily však nie sú v rovnováhe s ich rybolovnými možnosťami.

Ekonomická výkonnosť flotily EÚ sa opäť zlepšila a čisté zisky dosiahli v roku 2016 objem 1,3 miliardy EUR. Flotila EÚ vylodila približne 5 miliónov ton morských produktov s hodnotou pri vylodení 7,7 miliardy EUR. Hrubá pridaná hodnota a hrubý zisk (celý okrem dotácií), ktoré dosiahla flotila EÚ (okrem Grécka), predstavovali 4,5 mld. EUR a 2,1 mld. EUR v uvedenom poradí. Podarilo sa dosiahnuť maržu čistého zisku na úrovni 17 %, ktorá výrazne prevyšuje maržu dosiahnutú v roku 2015 (11 %). Predpoklady na roky 2017 a 2018 naznačujú pozitívne hospodárske výsledky.

Pokiaľ ide o sociálnu udržateľnosť, celková zamestnanosť vo flotile EÚ v ekvivalentoch plného pracovného času (FTE) klesá od roku 2008 v priemere o 1,3 % ročne, čiastočne aj

¹⁷ Odporúčania ICCAT 17 – 07, ktorým sa mení odporúčanie 14 – 04.

¹⁸ Odporúčanie komisie ICCAT 17 – 05, ktorým sa stanovujú riadiace opatrenia pre populáciu tuniaka dlhoplutvého v Stredozemnom mori.

kvôli zníženiu kapacity flotily EÚ. Priemerná mzda na FTE však rastie v priemere o 2,7 % ročne. Priemerná ročná mzda na FTE je 24 800 EUR.

Významným medzníkom v zlepšovaní pracovných podmienok vo flotile EÚ je úspešná transpozícia dohovoru C188 Medzinárodnej organizácie práce (ILO) o práci v odvetví rybárstva do práva EÚ, ako to odsúhlasili sociálni partneri EÚ¹⁹. Tento dohovor vytvára jednotný a súdržný nástroj na zlepšenie životných a pracovných podmienok na palube rybárskych plavidiel. Iba niekoľko členských štátov však ratifikovalo medzinárodné dohovory týkajúce sa rybárstva²⁰ a transpozícia týchto noriem do právnych predpisov EÚ ešte stále nie je dokončená. Zabezpečenie slušných pracovných, zdravotných a bezpečnostných podmienok na palubách rybárskych plavidiel je jednou z priorít Komisie.

1.5. Správa

1.5.1. Pokrok pri viacročných plánoch

Nedávnym prijatím viacročného akčného plánu pre druhy žijúce pri morskom dne v Severnom mori je významným krokom, ktorý pomôže zabezpečiť udržateľné rybárstvo v dlhodobom horizonte. Toto je druhý viacročný plán odsúhlasený po viacročnom pláne pre Baltské more v roku 2016. Európsky parlament a Rada však doteraz nedosiahli dohodu o viacročnom pláne pre sardinky a sardely v Jadranskom mori, ktorý navrhla Komisia v roku 2017, a teda vyhliadky na rýchle prijatie dokumentu sú len nepatrné. Komisia úzko spolupracuje so všetkými dotknutými stranami s cieľom uľahčiť rokovania, aby sa opatrenia mohli zaviesť do praxe čo najskôr v záujme ochrany týchto populácií, ktorých stav je kritický.

V marci 2018 Komisia navrhla dva nové viacročné plány: jeden **pre rybárstvo využívajúce druhy žijúce pri morskom dne v západnom Stredozemnom mori** a druhý **pre druhy žijúce pri morskom dne v západných vodách**. Dohoda o týchto návrhoch je dôležitá z hľadiska dosiahnutia F_{MSY} a úplného vykonávania povinnosti vylodiť úlovky.

1.5.2. Regionalizácia a zapojenie zainteresovaných strán

Reformou SRP z roku 2013 sa zaviedla regionalizácia: ak sa uplatňuje regionalizácia, príslušné členské štáty môžu predložiť spoločné odporúčania na prijatie delegovaných aktov Komisie. Nová generácia viacročných plánov obsahuje aj ustanovenia o regionalizácii, ktoré členským štátom a zainteresovaným stranám umožnia, aby spoločne pracovali na cielených opatreniach v oblasti riadenia, ktoré sú vhodné pre ich morské oblasti.

Regionalizácia zohráva významnú úlohu pri postupnom zavádzaní povinnosti vylodiť úlovky. Naproti tomu spoločné odporúčania o ochranných opatreniach pre lokality Natura 2000 a iné chránené oblasti podľa článku 11 SRP sú menej prínosné a vzťahujú sa iba na niektoré oblasti v Severnom mori a v Baltskom mori. S cieľom pomôcť členským

¹⁹ Smernica 2017/159 z 19. decembra 2016 (Ú. v. EÚ L 25, 31.1.2017, s. 12).

²⁰ Dohovor C188 o práci v odvetví rybárstva, ILO 2007; Dohovor STCW-F, IMO 1995; Dohoda o implementácii protokolu z Torremolinos o bezpečnosti rybárskych plavidiel, IMO 2012.

štátom v oblasti Stredozemného mora lepšie pochopiť výhody zavedenia ochranných opatrení v rámci SRP sa v Zadare v októbri 2017 uskutočnil osobitný seminár venovaný tejto problematike. Členské štáty a zainteresované strany musia v tomto smere vyvinúť viac úsilia. Na uľahčenie ich úloh Komisia vydá usmernenie týkajúce sa prípravy delegovaných aktov podľa článku 11 SRP. Komisia okrem toho začiatkom tohto roka informovala o výkone delegovaných právomocí v rámci SRP²¹.

Regionalizácia takisto posilnila úlohu poradných rád, hlavných organizácií zainteresovaných strán, ktoré sú zriadené podľa SRP. Pri tvorbe svojich spoločných odporúčaní sa členské štáty sa musia radiť s poradnými radami. V dôsledku toho počet odporúčaní poradných rád opäť vzrástol z 56 v roku 2016 na 64 v roku 2017.

Odborné znalosti poradných rád sú rozhodujúce pre úspešné vykonávanie SRP. Komisia a členské štáty nadväzujú na svoju analýzu s cieľom v rámci platných pravidiel EÚ zabrániť tzv. blokačným situáciám alebo ich aspoň zmierniť. Poradné rady môžu okrem toho rozvíjať stratégie udržateľného riadenia, ako sú napríklad dve stratégie riadenia výlovu soley v Biskajskom zálive a vo východnej časti Lamanšského prielivu, ktorých výsledkom je rybolov v súlade s F_{MSY} , čo vedie k zvýšeniu kvót pre rybárov.

1.6. Povinnosť vylodiť úlovky

Postupné zavedenie povinnosti vylodiť úlovky zaznamenalo v roku 2018 ďalší pokrok. Aj na rybolov pelagických druhov a rybolov v Baltskom a Čiernom mori sa už plne vzťahuje povinnosť vylodiť úlovky. V prípade rybolovu druhov žijúcich pri morskom dne došlo od minulého roku celkovo k zvýšeniu rozsahu povinnosti vylodiť úlovky z 35 % na 44 %: to zodpovedá 34 % v Severnom mori, 51 % v severozápadných vodách a 65 % v juhozápadných vodách. V oblasti Stredozemného mora sa na približne 66 % celkových vylodení v súčasnosti vzťahuje povinnosť vylodiť úlovky. Toto číslo predstavuje približne 94 % pre malé pelagické druhy, 24 % pre druhy žijúce pri morskom dne a 71 % pre lastúrniky. V Čiernom mori od roku 2017 povinnosť vylodiť úlovky platí pre všetky úlovky druhov, na ktoré sa vzťahuje TAC, t. j. šproty a kalkana veľkého.

V súlade s ustanoveniami základného nariadenia sa od 1. januára 2019 bude povinnosť vylodiť úlovky bude vzťahovať na všetky úlovky druhov podliehajúcich obmedzeniam výlovu a v Stredozemnom mori aj na úlovky druhov, ktoré nedosahujú minimálnu ochrannú referenčnú veľkosť. S cieľom uľahčiť úplné a včasné vykonávanie povinnosti vylodiť úlovky by mali byť v plnej miere využité všetky existujúce možnosti flexibility v rámci SRP.

Podľa dostupných informácií sa doteraz nevyskytli žiadne tzv. blokačné situácie, ku ktorým by došlo v dôsledku povinnosti vylodiť úlovky. Napriek tomu sú cieľ F_{MSY} v roku 2020 a plné uplatňovanie povinnosti vylodiť úlovky výzvou, a preto sa členské štáty a poradné rady podnecujú k tomu, aby pokračovali vo svojom úsilí, a to najmä s cieľom identifikovať prípady, keď je v systéme dostatok rýb, a teda by sa výmenou kvót dalo predchádzať blokáciám. Členské štáty by mali tiež zvážiť, či je možné zlepšiť ich vnútorné pravidlá. Využívanie Európskeho námorného a rybárskeho fondu na podporu

²¹ COM/2018/079 final.

vykonávania povinnosti vylodiť úlovky má naďalej veľmi nízku úroveň, pričom na opatrenia súvisiace s povinnosťou vylodiť úlovky je vyčlenených len 49 miliónov EUR²².

Komisia je plne odhodlaná spolupracovať s členskými štátmi a poradnými radami s cieľom uľahčiť vykonávanie povinnosti vylodiť úlovky. Nedávna zmena článku 15.6 SRP, ktorá umožňuje obnovenie plánov pre odhadzovanie úlovkov na ďalšie obdobie troch rokov, je symbolom tohto záväzku²³. Európsky parlament a Rada by mali využiť túto dodatočnú lehotu na dosiahnutie dohody o viacročných plánoch, ktoré Komisia nedávno navrhla, nakoľko VRP sú užitočným nástrojom na riešenie potenciálnych blokačných situácií. Komisia bude aj naďalej pomáhať pri skúmaní ďalších možností, najmä pokiaľ ide o blokačné situácie, v rámci obmedzení právnych predpisov EÚ a na základe konkrétnych príkladov, ktoré predložili členské štáty.

Pokiaľ ide o presadzovanie a kontrolu, je čoraz jasnejšie, že tradičné prostriedky kontroly, ako sú inšpekcie na mori a vzdušný dozor, sú menej účinné ako technológie nepretržitého diaľkového elektronického monitorovania (REM), ako sú kamerový systém (CCTV) a senzory. Keďže sa na regionálnej úrovni nedosiahla dohoda a s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky, Komisia sa nedávno zapojila do rokovaní s členskými štátmi a EFCA s cieľom vyriešiť túto otázku v SCIP prijatom podľa nariadenia o kontrole²⁴.

1.7. Širší kontext: Medzinárodná správa oceánov a konferencia Náš oceán 2017

V roku 2017 EÚ usporiadala veľmi úspešný štvrtý ročník konferencie Náš oceán. Výsledkom konferencie je 433hmotných záväzkov vo výške 7,2 miliardy EUR vo forme finančných prísľubov a 2,5 milióna km² ďalších chránených morských oblastí.

V rámci spoločného oznámenia o medzinárodnej správe oceánov sa práca Komisie na medzinárodnej úrovni zameriava na:

- aktívne podporovanie udržateľného riadenia rybníctva mimo vôd EÚ prostredníctvom regionálnych organizácií pre riadenie rybníctva (RFMO);
- podporu lepšej koordinácie medzi regionálnymi organizáciami pre riadenie rybníctva a v kontexte dohovorov o regionálnych moriach, ako aj spoluprácu s globálnymi organizáciami;
- boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu a posilňovanie udržateľného riadenia zdrojov oceánov prostredníctvom našich bilaterálnych dialógov a pracovných skupín v danej oblasti. Nadobudnutie platnosti Dohody o opatreniach prístavných štátov (PSMA) v júni 2016, prijatie dobrovoľných usmernení pre systémy dokumentácie úlovkov Organizáciou pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) v júli 2017 a spustenie prvej pracovnej verzie globálneho registra FAO na evidenciu rybárskych plavidiel, chladiacich

²² Tieto opatrenia zahŕňajú: podporu zariadení zlepšujúcich selektivnosť rybárskeho výstroja; palubných alebo zabudovaných zariadení, ktorými sa eliminuje odhadzovanie úlovkov; investície do rybárskych prístavov, aukčných hál, miest na vylodenie a prístreškov; marketingové opatrenia zamerané na hľadanie nových trhov a zlepšenie podmienok pre uvádzanie produktov rybolovu na trh vrátane nechcených vylodených úlovkov.

²³ Nariadenie (EÚ) č. 2017/2092, Ú. v. EÚ L 302, 17.11.2017, s. 1.

²⁴ Nariadenie Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 343, 22.12.2009).

prepravných plavidiel a zásobovacích plavidiel v apríli 2017, sú významnými udalosťami v tejto oblasti;

- odstraňovanie nedostatkov v medzinárodnom rámci. Kľúčový úspech v tejto oblasti predstavuje dosiahnutie medzinárodnej dohody, ktorá zabráňuje neregulovanému komerčnému rybolovu na širom mori v oblasti Severného ľadového oceánu;
- rozvoj udržateľného rybárstva a akvakultúry a budovanie kapacít v danom odvetví prostredníctvom podporných programov financovaných EÚ v spolupráci s regionálnymi subjektmi, ako aj s krajinami Tichomoria, západnej Afriky a Indického oceánu. V roku 2017 boli prijaté dva nové regionálne programy, PESCAO (západná Afrika) a PEUMP (Tichomorie);
- zlepšenie správy vecí verejných v odvetví rybárstva a udržateľného rozvoja miestneho rybolovu prostredníctvom dohôd o partnerstve v odvetví udržateľného rybárstva (SFPA).

Nové nariadenie o udržateľnom riadení vonkajších rybárskych flotíl²⁵, ktoré nadobudlo účinnosť 12. decembra 2017, má za cieľ posilniť úlohu EÚ ako kľúčového globálneho aktéra v oblasti rybárstva, správy oceánov a boja proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu.

2. NÁVRHY TAC NA ROK 2019

Stanovenie TAC pre rok 2019 bude charakterizované troma orientačnými bodmi: rýchlo sa blížiaci cieľ F_{MSY} do roku 2020, úplné vykonávanie povinnosti vylodiť úlovky od roku 2019, ako aj rybolovných možností na základe VRP pre Baltské more a Severné more. Všetky tri orientačné prvky sú rovnako dôležité pre zainteresované strany a členské štáty a v záujme súdržnosti sa musia zohľadniť pri stanovovaní TAC.

2.1. Celkové ciele návrhov rybolovných možností v roku 2019

Hlavným cieľom Komisie je dosiahnuť významný ďalší pokrok smerom k dosiahnutiu cieľa F_{MSY} , keďže ide o posledný rok pred cieľom F_{MSY} stanoveným na rok 2020. Ako sa vysvetľuje vyššie, v prípade populácií posudzovaných podľa F_{MSY} , ktoré spravuje len EÚ, Únia dosiahla významný pokrok.

Výzvou však je zabezpečiť, aby všetky TAC vždy dosahovali úroveň F_{MSY} . Z biologických aj sociálno-ekonomických dôvodov sa možno nedá zabezpečiť, aby sa všetky populácie lovili na úrovni F_{MSY} súčasne. Preto je nevyhnutné neustále sa usilovať o zachovanie cieľa F_{MSY} uvedeného v SRP.

2.2. Ako dosiahnuť naše ciele – proces od vedy k rokovaniam o rybolovných možnostiach

Základom návrhov rybolovných možností Komisie budú vedecké odporúčania Medzinárodnej rady pre výskum mora (ICES), ktoré sa poskytujú v niekoľkých

²⁵ Nariadenie (EÚ) 2017/2403 z 12. decembra 2017 (Ú. v. EÚ L 347, 28.12.2017, s. 81).

častiach²⁶. Komisia má v úmysle zahrnúť čo najviac populácií do svojich pôvodných návrhov. V konkrétnom prípade návrhu pre Severné more a Atlantický oceán bude v dôsledku oneskorených odporúčaní vydaných od októbra do decembra návrh naďalej obsahovať rybolovné možnosti označené ako *pro memoria* pre populácie, ktorých sa uvedené oneskorené odporúčania týkajú.

Dôležitým prvkom tohto procesu je konzultácia so zainteresovanými stranami, ktorá zohráva kľúčovú úlohu. Komisia vyzýva členské štáty a zainteresované strany, aby včas a bez čakania na návrhy Komisie začali podnikat' kroky na základe verejne dostupných odporúčaní ICES. Zúčastnené strany budú mať potom možnosť predložiť odporúčania týkajúce sa rybolovných možností, a to najmä prostredníctvom príslušných poradných rád, a vymieňať si názory s členskými štátmi. V tejto fáze by zainteresované strany mali zvážiť aj sociálno-ekonomický dosah odporúčaní ICES.

Vzhľadom na vyššie uvedené konzultácie Komisia vypracuje svoje návrhy. Pripraví sa štyri návrhy, ktoré sa budú týkať Baltského mora (september), hlbokomorských populácií (september), oblasti Atlantického oceánu a Severného mora (november) a Čierneho mora (november), o ktorých sa bude rokovať na troch samostatných zasadnutiach Rady.

Komisia tieto návrhy objasní členským štátom a prerokuje ich s nimi v rámci príprav na príslušné zasadnutia Rady a počas týchto zasadnutí. Počas rokovaní Komisia na základe spoľahlivých hospodárskych analýz poskytnutých členskými štátmi posúdi, či by dosiahnutie miery využívania v súlade s F_{MSY} v roku 2019 vážne ohrozilo sociálnu a hospodársku udržateľnosť dotknutých rybárskych flotíl²⁷. Kvôli lepšej organizácii týchto rokovaní Komisia vyzýva členské štáty, aby pripravili svoje sociálno-ekonomické stanoviská v náležitom čase na základe odporúčaní ICES a aby sa poradili so zainteresovanými stranami. Na zmysluplné posúdenie sociálno-ekonomických hľadísk by členské mali zaslať svoje návrhy Komisii najneskôr dva mesiace pred príslušným zasadnutím Rady.

Keďže návrhy TAC budú prijaté pred vystúpením Spojeného kráľovstva, predpokladá sa, že v roku 2018 nedôjde k žiadnej zmene v rozhodovacom procese. V súčasných ustanoveniach návrhu dohody o vystúpení dohodnutých na úrovni vyjednávačov 19. marca 2018 sa uvádza prechodné obdobie, podľa ktorého by sa rozhodnutia Rady o rybolovných možnostiach na rok 2019 mali vzťahovať na Spojené kráľovstvo v plnom rozsahu počas celého roka 2019. Tieto ustanovenia však podliehajú formálnemu schváleniu Dohody o vystúpení v celom rozsahu, a to Úniou aj Spojeným kráľovstvom, pričom dovtedy v tejto súvislosti neexistuje právna istota, pokiaľ ide o ich vykonávanie.

3.3 Stanovenie rybolovných možností pre rôzne druhy populácií

Rybolovné možnosti v prípade populácií v *Baltskom a Severnom mori* sa stanovia v kontexte príslušných VRP, v ktorých sa vymedzujú rozsahy úmrtnosti F_{MSY} , a preto ponúkajú určitý stupeň flexibility. Komisia má v úmysle lepšie predvídať potrebu využívať túto flexibilitu a v súčasnosti spolupracuje s ICES, aby v rámci ročných

²⁶ Koniec mája 2018 v prípade všetkých populácií v Baltskom mori, začiatok júna pre hlbokomorské populácie, koniec júna 2018 pre 61 populácií v Severnom mori, v Biskajskom zálive a Keltskom mori a od októbra do decembra 2018 pre ďalšie populácie v Severnom mori a Atlantickom oceáne.

²⁷ Odôvodnenie 7 základného nariadenia SRP.

odporúčaní ICES získala informácie o existencii zmiešaného rybolovu a vnútrodruhovej a medzidruhovej previazanosti. Ak sa toto odporúčanie sprístupní včas, Komisia zamýšľa použiť celý rozsah hodnôt F_{MSY} pri navrhovaní TAC, ak je to opodstatnené vzhľadom na medzidruhové alebo vnútrodruhové situácie alebo situácie, ku ktorým dochádza v rámci zmiešaného rybolovu v zmysle VRP.

Pri vypracúvaní návrhov je zároveň dôležité vziať do úvahy, že návrhy rybolovných možností sa budú od roku 2019 predkladať v kontexte úplného vykonávania povinnosti vylodiť úlovky. Kým v predchádzajúcich rokoch Komisia navrhla doplnenie po pôvodnom návrhu Komisie, od tohto roku má Komisia v úmysle navrhnúť pre Baltské a Severné more odporúčania rady ICES týkajúce sa vylodovania úlovkov pre rozsahy F_{MSY} , a to (podľa vhodnosti) s odpočítaním minimálneho povoleného výlovu. To isté sa vzťahuje na *Atlantický oceán*. Aby sa umožnilo úplné vykonávanie povinnosti vylodiť úlovky v roku 2019, je dôležité využiť všetky dostupné nástroje na zmiernenie, a to v náležitom prípade aj vrátane všetkých odporúčaní ICES týkajúcich sa prístupu k zmiešanému rybolovu.

V súvislosti s vedeckými odporúčaniami treba uviesť, že rada ICES vždy raz za niekoľko rokov stanovuje *referenčné hodnoty* populácií. Ak tieto kritériá vyústia do veľmi výrazných rozdielov v odporúčaní ICES na rok 2019 v porovnaní s odporúčaniami na rok 2018, Komisia má v úmysle zvážiť obmedzenie výrazných odchýlok vzhľadom na konkrétny prípad s cieľom postupne uplatňovať predmetné odporúčania a zmierniť ich vplyv na stanovenie TAC, pri rešpektovaní platného právneho rámca.

Niektoré VRP, ktoré boli prijaté pred SRP v roku 2013, už nie sú v súlade s cieľmi novej SRP, napríklad preto, že zahŕňajú menej ambiciózny cieľ. Je to tak v prípade merlúzy južnej a homára štihleho. V takýchto prípadoch má Komisia v úmysle navrhnúť TAC, ktoré dosiahnu F_{MSY} v roku 2019, pričom zohľadní všetky odporúčania ICES týkajúce sa zmiešaného rybolovu.

Pokiaľ ide o populácie posudzované podľa F_{MSY} , ktoré podliehajú konzultáciám s partnermi z krajín mimo EÚ, v kontexte konzultácií EÚ a Nórska a konzultácií pobrežných štátov sa Komisia naďalej usiluje o dosiahnutie dohody s nimi, pričom sa pokúša o posun pri dosahovaní F_{MSY} .

Popri populáciách posudzovaných podľa F_{MSY} sa návrh Komisie bude vzťahovať aj na niekoľko populácií, pri ktorých bude ICES používať modely predpovedí trendov, pričom bude poskytovať kvantitatívne odporúčania výlovu na základe F_{MSY} . V prípade týchto populácií má Komisia v úmysle postupovať rovnako ako pri populácii posudzovanej podľa MSY.

Napokon treba dodať, že v prípade pre viacerých populácií *využívaných iba ako vedľajšie úlovky*, ako sú napríklad populácie spomínané v spoločnom stanovisku Rady a Komisie, rada ICES poskytne Komisii preventívne odporúčania. To platí pre vedľajšie úlovky v Baltskom a Severnom mori, ale aj pre vedľajšie úlovky v Atlantickom oceáne. Tieto TAC pre vedľajšie úlovky majú niekedy nízke úrovne využívania kvót. Ich hospodársky význam je malý a informácie o ich stave sú obmedzené. Komisia posúdi najlepší prístup do budúcnosti, pričom zohľadní: Odporúčanie ICES; skutočnosť, že predstavujú iba 5 % vylodení v rámci TAC; potreba vyhnúť sa blokačným situáciám v prípade hospodársky dôležitého cieleného rybolovu.

Pokiaľ ide o úhora európskeho, ktorého populácie sú v kritickom stave, Komisia má v úmysle začleniť príslušné opatrenia pre všetky morské oblasti do svojho návrhu, ktorý sa týka sa rybolovných možností v Atlantiku a Severnom mori na základe najnovších vedeckých odporúčaní. Komisia situáciu opäť posúdi v nasledujúcom roku s prihliadnutím na výsledky hodnotenia nariadenia o obnove úhora európskeho, zistenia vyplývajúce zo správ členských štátov o realizácii ich plánov riadenia rybolovu úhora a výsledky vykonávania zavedeného dočasného zákazu rybolovu.

Rybolovné možnosti **týkajúce sa populácií, ktoré patria do pôsobnosti regionálnych organizácií pre riadenie rybárstva**, budú transponované ako obvykle, teda na základe ich rozhodnutí.

3. ZÁVER

Celkovo Európska únia dosahuje pokrok pri vykonávaní SRP, pričom rastie počet TAC v súlade s F_{MSY} . Teraz však nesmieme poľaviť. Je potrebné, aby sme napredovali v tomto smere, pretože rok 2020 sa veľmi rýchlo blíži.

V Stredozemnom a Čiernom mori je situácia naďalej znepokojivá. EÚ preberá vedúce postavenie s cieľom zvrátiť ju, a to aj v spolupráci so svojimi medzinárodnými partnermi. Komisia vynaloží maximálne úsilie, aby uľahčila rýchlu a zmysluplnú dohodu o dvoch nových viacročných plánoch navrhovaných pre pelagické druhy v Jadranskom mori a druhy žijúce pri morskom dne v západnej časti Stredozemného mora. Členské štáty by mali zároveň zintenzívniť úsilie s cieľom zabezpečiť, aby ich národné plány riadenia podľa nariadenia o Stredozemnom mori boli v súlade s novou SRP.

Úplné vykonávanie povinnosti vylodiť úlovky predstavuje aj výzvy, a to ako na zmiernenie potenciálnych blokačných situácií, tak aj na zabezpečenie harmonizovaného vykonávania dotknutých predpisov na mori pomocou vhodných nástrojov na presadzovanie a kontrolu. Keďže je flotila EÚ do veľkej miery zisková, teraz je čas, aby sa zabezpečilo zavedenie potrebných opatrení na zaistenie udržateľnej a konkurencieschopnej budúcnosti odvetvia rybárstva EÚ.

HARMONOGRAM

Plánovaný harmonogram práce je takýto:

Kedy	Čo
Máj/jún/október/december	Odporúčania rady ICES k populáciám
Jún – september	Verejná konzultácia o oznámení
14. september	Seminár so zainteresovanými stranami o stave populácií
September	Prijatie návrhov TAC pre Baltské more
Október	Prijatie návrhov TAC pre hlbokomorský rybolov Zasadnutie Rady k TAC pre Baltské more
November	Prijatie návrhov TAC pre Atlantik/Severné more/Čierne more Zasadnutie Rady k TAC pre hlbokomorský rybolov
December	Zasadnutie Rady k TAC pre Atlantik/Severné more/Čierne more